

**Положення
про проведення Конкурсу проектів наукових робіт та науково-технічних
(експериментальних) розробок молодих учених, які працюють у вищих
навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери
управління Міністерства освіти і науки України, подальшого
виконання робіт і розробок та управління ними**

I. Загальні положення

1. Цим Положенням визначається процедура конкурсного відбору проектів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених (далі – Конкурс), які працюють у вищих навчальних закладах, наукових установах (далі – ВНЗ та НУ), що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України (далі – МОН), подальшого виконання зазначених робіт і розробок та управління ними.

2. Метою проведення Конкурсу є забезпечення підтримки молодим ученим, створення ними дослідницьких груп для вирішення актуальних проблемних питань, формування творчого покоління молодих науковців у різних галузях науки, конкурентоздатних на міжнародному ринку праці, сприяння «омолодженню» наукового кадрового потенціалу, розбудови молодими вченими наукової кар'єри.

Підставою для надання підтримки є результати Конкурсу проектів наукових робіт, науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених (далі – проектів).

3. У ході Конкурсу відбір проектів здійснюється за результатами наукової та науково-технічної експертизи проектів, основні вимоги до яких наступні:

відповідність завдань потребам економіки, суспільства та національної безпеки країни, розвитку технологій, виробництва та інноваційного підприємництва;

відповідність тематики пріоритетним напрямам розвитку науки і техніки, визначеним Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», а також обґрунтованим прогнозам і тенденціям світового науково-технологічного розвитку;

прозорість послідовності дій і запланованих заходів щодо управління проектом;

обґрунтованість очікуваних наукових та науково-прикладних результатів на підставі порівняльного аналізу з існуючими зразками наукової продукції, їх наукова новизна, конкурентоздатність та практична цінність;

обґрунтованість обсягу фінансування проекту, збалансованість структури фінансового забезпечення для вирішення визначених завдань.

4. На Конкурс подаються проекти наукових робіт і науково-технічних (експериментальних) розробок, зокрема міждисциплінарного характеру, згідно з пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки України.

Строк виконання проектів до 2 років.

5. Керівником проекту може бути науковий/науково-педагогічний працівник або аспірант, який працює у ВНЗ або НУ та на момент подання проекту відповідає таким вимогам:

кандидат наук, віком до 35 років;

докторанти та доктори наук, віком до 40 років.

До складу виконавців проекту входять студенти, аспіранти, наукові та науково-педагогічні працівники та інші дослідники, вік яких на момент подання проекту не перевищує 35 років.

Проект може передбачати наявність наукового консультанта (на безоплатній основі), який долучається до співробітництва на підставі листа-згоди на консультування впродовж всього терміну виконання проекту. Науковим консультантом може бути вчений будь-якої країни світу, який є досвідченим спеціалістом за тематикою проекту.

Проект, що подається на Конкурс може супроводжуватись листами-підтримки (рецензіями) від представників провідної наукової спільноти.

7. Витрати за проектом можуть включати оплату праці його виконавців у розмірі до 40 % від обсягу фінансування проекту. Накладні витрати на суму фінансування проекту не передбачаються.

8. Загальні асигнування на проведення Конкурсу встановлюються щорічно, виходячи з реальних можливостей державного бюджету на відповідний рік. Загальне фінансування проектів становитиме до 5% від обсягів фінансування, передбачених МОН на виконання наукових досліджень і розробок.

II. Порядок проведення Конкурсу

1. Конкурс проектів молодих учених проводиться щорічно.

2. Рішення про оголошення Конкурсу затверджується відповідним наказом МОН із визначенням строків та загальних умов його проведення (строки подання, місце приймання, тематика тощо).

Цим наказом також створюється Конкурсна комісія по відборі проектів наукових робіт та науково-технічних (експериментальних) розробок молодих учених, які працюють у вищих навчальних закладах та наукових установах, що належать до сфери управління Міністерства освіти і науки України, подальшого виконання робіт і розробок та управління ними (далі – Конкурсна комісія), затверджується її персональний склад.

До складу Конкурсної комісії можуть входити працівники МОН, представники наукової спільноти та Рад молодих вчених вищих навчальних закладів та наукових установ, які належать до сфери управління МОН (далі – ВНЗ та НУ).

3. Організацію і супроводження Конкурсу здійснює департамент МОН, на який покладено забезпечення формування та реалізації державної політики у сфері науки, наукової та науково-технічної діяльності (далі – Підрозділ).

4. Експертизу проектів здійснює Експертна рада МОН та секції за фаховими напрямками (далі – Рада).

Персональний склад та повноваження Ради затверджуються наказом МОН.

5. Конкурс здійснюється у два етапи: перший етап – на рівні ВНЗ та НУ; другий етап - на рівні МОН. Строки та загальні умови для проведення обох етапів визначаються наказом МОН про оголошення Конкурсу.

6. Перший етап проходить безпосередньо у ВНЗ або НУ згідно з наказами їхніх керівників, якими визначається порядок проведення першого етапу відповідно до вимог, визначених наказом МОН про оголошення Конкурсу.

Організацію роботи з формування тематики проектів здійснює ректор ВНЗ (керівник НУ).

Пропозиції для участі в конкурсі попередньо обговорюються на засіданнях кафедр, лабораторій, інших наукових структурних підрозділів, де з'ясовуються доцільність, кадрові та матеріальні можливості виконання роботи.

Розгляд проектів здійснює вчена рада ВНЗ або НУ. Перевага у відборі має надаватися міждисциплінарним проектам, у виконанні яких беруть участь кілька наукових колективів і які спрямовані на вирішення важливих завдань розвитку науки і техніки та економіки країни.

Результати розгляду кожного проекту, який поданий на першому етапі конкурсу, затверджуються протоколом вченої ради ВНЗ або НУ.

7. Після проходження першого етапу Конкурсу Підрозділ приймає до розгляду проекти, які за формальними ознаками відповідають вимогам, що визначені наказом МОН про Конкурс, та рекомендовані ВНЗ або НУ для подальшого проходження наукової та науково-технічної експертизи у другому етапі Конкурсу.

Підрозділ перевіряє відповідність проектів вимогам щодо їх оформлення та здійснює їх реєстрацію у строки, визначені наказом МОН.

До Конкурсу не допускаються проекти, надіслані з порушенням строків подання, форми подання та встановлених вимог щодо оформлення проекту.

Недопущені до Конкурсу проекти не повертаються.

8. Після реєстрації Підрозділ передає проекти до секцій Ради відповідно до їх фахового напрямку для здійснення наукової та науково-технічної експертизи.

Інформація щодо розподілу проектів між експертами є конфіденційною.

9. Секції здійснюють наукову та науково-технічну експертизу проектів відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну експертизу». Форма експертних висновків, строк проведення експертизи затверджуються наказом МОН.

10. Експертиза проекту здійснюється чотирма експертами, які готують окремі експертні висновки.

Якщо розбіжність в оцінках двох експертів складає більше 15 %, координатор секції на засіданні секції приймає рішення про залучення додаткового експерта.

Члени секцій не можуть проводити експертизу проектів, поданих ВНЗ або НУ, у яких вони працюють.

У разі потреби, до роботи секції можуть залучатися експерти з відповідного наукового напрямку, що не входять до складу секції.

Засідання секції вважається таким, що має достатні повноваження для оформлення протоколу з висновками щодо результатів наукової та науково-технічної експертизи проектів, якщо на ньому присутні більше 50% від загального складу членів секції.

11. Рішення секції оформляється протоколом з переліком проектів із зазначенням оцінки експертів, коментарем, висновком та рекомендаціями.

12. Протокол та листок присутніх експертів, що брали участь у розгляді проектів, підписує координатор секції.

Загальний строк проведення експертизи не повинен перевищувати 45 днів.

13. За результатами наукової та науково-технічної експертизи проектів Рада узагальнює результати, оформляє їх протоколом та передає для прийняття остаточного рішення Конкурсній комісії.

14. Конкурсна комісія здійснює аналіз роботи Ради та визначає проекти-переможці, а також їх рекомендовані обсяги фінансування.

Конкурсна комісія має право направляти окремі проекти на додаткову експертизу та повторно розглянути питання про доцільність включення таких проектів до переліку проектів–переможців Конкурсу.

За результатами роботи Конкурсної комісії МОН видає наказ, який затверджує остаточний перелік проектів-переможців та обсяги їх фінансування.

III. Порядок виконання наукових робіт та управління ними

1. Проекти-переможці включаються до тематичного плану наукових досліджень та розробок, які виконує ВНЗ або НУ за рахунок коштів державного бюджету на відповідний фінансовий рік.

2. Фінансування проектів-переможців здійснюється починаючи з 1 січня року наступного за роком проведення Конкурсу.

3. Зміна строку виконання, переведення наукової роботи у іншу категорію або заміна керівника у ході її виконання без погодження з МОН не допускається.

4. Дострокове припинення виконання наукової роботи здійснюється за рішенням МОН на підставі подання відповідних ВНЗ або НУ і погодженням Ради, враховуючи наступне:

у разі виникнення обставин, які унеможливають подальше виконання керівником чи групою виконавців наукової роботи (звільнення з роботи, довгострокове закордонне відрядження, відпустка по догляду за дитиною, розпад колективу виконавців проекту, відсутність необхідного матеріально-

технічного забезпечення, ліквідація наукового підрозділу, в якому виконується проект тощо), ВНЗ або НУ, до яких надходять цільові кошти для фінансування наукової роботи, у 10-денний термін надсилає до Підрозділу:

– лист-обґрунтування із зазначенням причин припинення виконання наукової роботи або пропозицій щодо зміни керівника проекту чи включення до складу колективу, в разі необхідності, нового молодого вченого - виконавця проекту;

– копію відповідного наказу з кадрового питання;

– довідку за підписом ректора (директора) і головного бухгалтера наукової установи про обсяг отриманих коштів та їх використання (у випадку припинення виконання проекту).

Підрозділ подає матеріали на розгляд Конкурсної комісії.

Конкурсна комісія готує висновок щодо внесення необхідних змін або припинення фінансування наукової роботи, а МОН своїм наказом приймає відповідне рішення.

5. До 15 грудня кожного року, в межах строку виконання проекту, звіти керівників проектів розглядаються на засіданні вченої (наукової, науково-технічної) ради ВНЗ або НУ, на яку запрошуються працівники Підрозділу. Рішення щодо завершення виконання у повному обсязі або доцільності подальшого виконання проекту разом із відповідним клопотанням ВНЗ або НУ протягом десяти днів надсилаються до Підрозділу. У разі неподання ВНЗ або НУ матеріалів щодо продовження фінансування проекту або подання їх після встановленого строку фінансування відповідних проектів припиняється.

6. У встановлений МОН строк ВНЗ та НУ подають до Підрозділу:

– у випадку закінчення строку виконання проектів анований звіт за встановленою наказом МОН формою, перелік отриманої наукової та науково-технічної продукції, довідку щодо фактичного використання коштів, які отримано на виконання проекту;

– у випадку закінчення проміжного етапу виконання проектів звіт керівника, схвалений вченою (науковою або науково-технічною) радою ВНЗ або НУ, про завершення проміжного етапу виконання проектів та доцільність подальшого їх виконання (або припинення), а також довідку щодо фактичного використання коштів, які отримано на виконання проекту.

7. Підрозділ передає Раді зазначені у п.6 документи для надання експертної оцінки.

Рада спільно з Конкурсною комісією готує проект відповідного рішення МОН про завершення виконання, припинення або про продовження фінансування проектів.

8. ВНЗ та НУ, в яких виконуються дослідження і розробки молодих учених, мають забезпечити цільове та ефективне використання коштів на фінансування зазначених проектів.

